

ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

„Práce s původci domácího násilí – kde jsme a kam směřujeme“
Konference 6. listopadu 2023

Hana Přesličková

VIOLENCE
OFF

OBLASTI

- **Včasnost a návaznost práce s původcem/pachatelem DN**
- **Systemové začlenění práce s násilnou osobou do intervenční sítě**
- **Mezioborová spolupráce**
- **Vzdělávání a specializace aktérů**
- **Začarovaný kruh slabé politické podpory**

POTŘEBA VČASNÉ INTERVENCE A NÁVAZNOSTI PRÁCE S PDN

- **Institut preventivního rozhovoru/ Dopisu** (při prvním kontaktu s násilnou osobou)
Poučení pachatele o následcích dalšího jednání a informování možnostech pomoci násilným osobám (PČR, PMS, OSPOD)
- **Předání kontaktu na intervenční centrum již při výjezdu policie k incidentu domácího násilí**
Včasné zahájení spolupráce hned při prvním kontaktu (incidenty se znaky domácího násilí)
- **Zavedení povinnosti vykázané osoby absolvovat krátkodobou (několika hodinovou) intervenci**
(povinnost vyhledat poradnu „prevence násilí“ - Rakousko)
- **Zakotvení možnosti uložit terapeutický program vykázané osobě**
možnost uložení v při vykázání, případně v průběhu trestního (přípravného), civilního i průběhu přestupkového řízení)
- **Vyrozumění státního zástupce (specializovaného na problematiku DN) o každém vykázání.**
(Tento návrh je součástí Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023 – 2026 a návrhu změn legislativy)

POTŘEBA SYSTÉMOVÉHO UCHOPENÍ TERAPEUTICKÉ PRÁCE S PŮVODCI NÁSILÍ

- **Institucionalizace systému práce s původci DN –**
 - systémové zastřešení
 - práce s násilnou osobou sociální službou?
 - napojení na intervenční síť
- **Systémové a stabilního financování programů pro původce DN**
 - Aktuálně roztržité z různých zdrojů (MV, MSp, MPSV, NF)
- **Vhodnost klienta pro psychoterapeutický program**
 - Posuzování/konzultace vhodnosti uložení programu pro násilné osoby (viz. krátkodobá intervence na počátku)
 - Potřeba standardizované metodiky pro zařazení původců DN do programů
- **Zvýšení dostupnosti programů**
Zvýšení kapacit a zacílení na nedobrovolné, nemotivované klienty
- **Revize standardů práce s násilnou osobou**
- **Potřeba evaluace programů pro původce DN**
- **Potřeba sběru dat o původcích a výzkumu jejich potřeb**
- **Krizová linka pro původce násilí**

→ **Koncepce práce s násilnou osobou -**

- Strategie rovnosti žen a mužů 2020 – 2030, Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí 2023 – 2026

POTŘEBA MEZIOBOROVÉ SPOLUPRÁCE

- **Definice intervenční struktury** (kdo do ní patří, kdy a za jakých okolností do ní vstupuje, kdo ji koordinuje)
 - Intervenční struktura zacílení na pachatele/původce – propojení s intervenční strukturou zacílené na oběti**
 - Zavedení pravidelných multidisciplinárních setkání**
 - zvýšení důrazu na vytvoření spolupráce a komunikace mezi jednotlivými aktéry v rámci setkání např. na základě koordinační činnosti ze strany intervenčních center nebo jiného koordinačního orgánu/organizace ve vztahu k pachatelům domácího násilí
- **Metodická podpora**
 - postupů při ukládání povinnosti podrobit se programu (zejména na úrovni přestupkových oddělení), spolupráce jednotlivých aktérů při „předávání pachatelů“.
- **Online platformy, webové platformy, aplikace apod.**
- **Těžkopádnost formální spolupráce mohou vyvažovat neformální osobní setkání**

POTŘEBA VZDĚLÁVÁNÍ A SPECIALIZACE

- **Kontinuální vzdělávání a proškolení aktérů:**
 - policistů, kteří jako první přicházejí do kontaktu s pachatelem, obětí domácího násilí, potřeba kvalitního záznamu (školení ze strany IC)
 - soudců (bez ohledu na specializaci) o principech domácího násilí a terapie
 - pracovníků přestupkových oddělení
 - pracovníků OSPOD (chybí specialisté na DN na OSPOD)
- **E-learningová školení**
- **Zvýšit povědomí o programech pro PDN u jednotlivých aktérů –**
 - Formalizované informování orgánů a institucí o existenci a možnostech programů a intervencí pro násilné osoby (vytvoření aktualizovaného seznamu)
- **Webová stránka**
 - sdílení všech podstatných informací k terapeutické práci a intervencím pro PDN
- **Přetížení na všech úrovních**

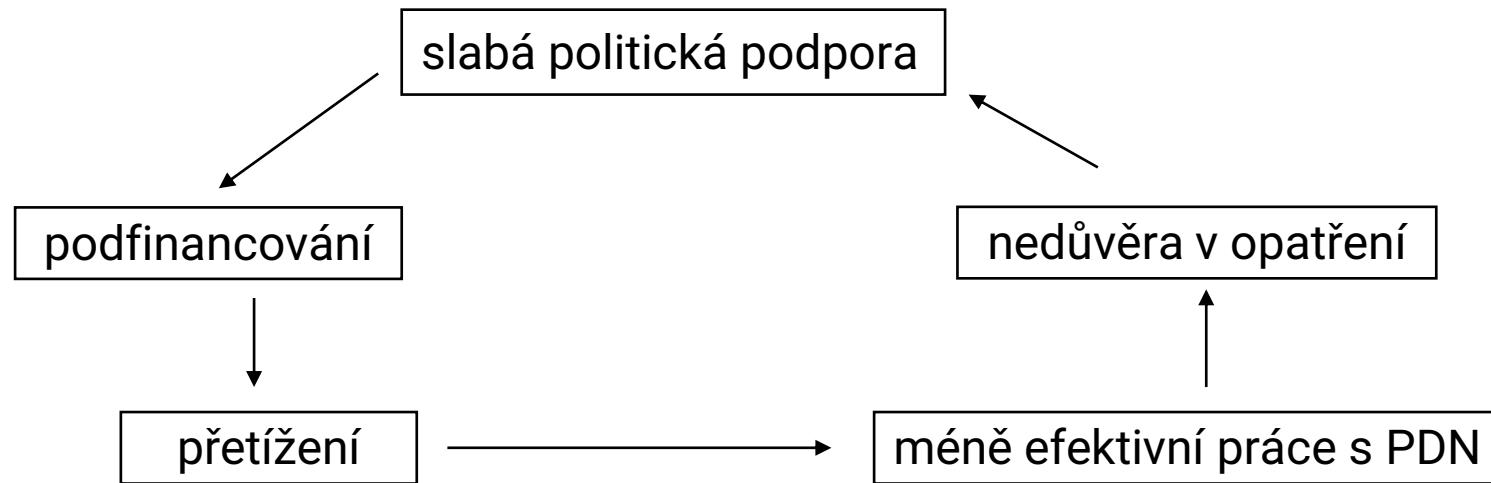
DOPORUČENÍ PRO TRESTNÍ ŘÍZENÍ

- Větší zapojení PMS v přípravném řízení
- Větší zapojení PMS ve vykonávacím řízení
 - ukládání dohledu a přiměřených povinností v podobě povinnosti podrobit se programu psychologického poradenství nebo jiného, cíleného resocializačního programu ve zkušební době
 - elektronický monitoring pachatele (riziko přiblížení se k ohrožené osobě)
- Možnost uložit povinnost podrobit se terapeutickému (psychologickému) programu již v přípravném řízení
- Větší využití specializace státního zástupce
- Seznam subjektů poskytujících poradenství (programy) a přesné stanovení podmínek poskytování

X

- Kapacitní možnosti (zejm. PMS)
- Dostupnost (bezplatných) programů

BLUDNÝ KRUH SLABÉ POLITICKÉ PODPORY

Řešením bludného kruhu by mohlo být **posílení interdisciplinárních kontaktů** aktérů a spolupráce mezi nimi, která by umožnila **koordinovaný tlak na politiky** za účelem zviditelnění potřeb subjektů při postupech a práci s PDN.

DOPORUČENÍ TRESTNĚ PRÁVNÍ POVAHY

ZMĚNA SKUTKOVÉ PODSTATY TRESTNÉHO ČINU TÝRÁNÍ OSOBY ŽIJÍCÍ VE SPOLEČNÉM OBYDLÍ

- začlenění spáchání činu na **těhotné ženě** mezi okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby přímo do skutkové podstaty trestného činu Týránění osoby žijící ve společném obydlí.
- začlenění **opětovného spáchání trestného činu týránění** jako explicitní další okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby do skutkové podstaty trestného činu Týránění.
- **Zvýšení spodní hranice trestní sazby** u těchto dvou výše zmíněných okolností a dále u stávajících okolností dle § 199 odst. 2 písm. a) a b) při spáchání činu zvláště trýznivým a surovým způsobem a způsobení těžké újmy na zdraví.

NÁVRH NOVÉHO ZNĚNÍ SKUTKOVÉ PODSTATY TRESTNÉHO ČINU TÝRÁNÍ OSOBY ŽIJÍCÍ VE SPOLEČNÉM OBYDLÍ DLE § 199 TR. ZÁK. – K DISKUSI

§ 199

Týrání osoby žijící ve společném obydlí

(1) Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společném obydlí, bude potrestán odnětím svobody **na šest měsíců až čtyři léta**.

(2) Odnětím svobody **na dvě léta až osm let** bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvláště surovým nebo trýznivým způsobem,
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,
- c) spáchá-li takový čin nejméně na dvou osobách, nebo
- d) páchá-li takový čin po delší dobu.

(3) Odnětím svobody na **pět až dvanáct let** bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1

- a) těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob, nebo
- b) smrt.

§ 199

Týrání osoby žijící ve společném obydlí

(1) Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společném obydlí, bude potrestán odnětím svobody **na šest měsíců až čtyři léta**.

(2) Odnětím svobody **na dvě léta až osm let** bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li takový čin nejméně na dvou osobách, nebo
- b) páchá-li takový čin po delší dobu.

3) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvláště surovým nebo trýznivým způsobem,**
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,**

e) spáchá-li takový čin na těhotné ženě

f) spáchá-li takový čin opětovně

(4) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1

- a) těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob, nebo
- b) smrt.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Hana Přesličková

+420 257 104 107

hana.preslickova@violenceoff.cz

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Náměstí 14. října 12

150 00 Praha 5

VIOLENCE
OFF

